

KUA TAUNGATIA.

Na R.T.K.

KA mahia e te tangata tetahī mahi, ka tuaruatia, ka tuatorutia ka tuangahurutia, nawai ra ka waihotia hei tikanga tuturu nana, ara, ka taungatia ia ki tera mahi, ki tera tikanga ranei. Kei runga i uga tikanga tuturu a te tangata tona ahua, he tangata pai ranei, he tangata kino ranei. He maha nga tikanga a te tangata e mohio tonu ana ia he tikanga kino otira i te mea kua taungatia ia kia ua tikanga kawaihotia tonutia hei mahi mana. I te timatanga o te tamaiti ki te puhi-puhi i te paipa a tona tipuna ka anini tona mahunga, ka ruaki ranei otira i tona tohetohe tonu nawai a ka reka, ka waihotia hei tikanga mana—kua taungatia. He aha te wai hei rite ki te waipiro te kawa? Ki te horomia e te tangata ano kua kuhungia e ia he ahi ki tona waha, otira ki te tohe tonu ia ki te inuinu ka reka taua mea kawa ra, ka minaia, no te mea—kua taungatia. He tokomaha nga tangata he maremare tonu ta ratau mahi ehara i te mea he mate no nga korokoro engari—kua taungatia. Ko etahi tangata he uaua ta ratou whakarongo ki te kauwhau ki te korero, kaore e taea e ratou te pupuri o ratou whakaaro kia whakarongo tonu, engari ka aniuiniu noa iho no te mea kua taungatia ratou ki te tuku i o ratou whakaaro kia kotiti. Ko etahi tangata kei te kauwhau te minita kei te titiro ke ia i *Te Toa Takitini*, ko etahi wahine kei te tungoungou ki a ratou tamariki. Kua taungatia ratou ki tera tikanga.

He tika ano e aru ana nga tamariki i nga mahi i nga tikanga o ratou matua o ratou tipuna, e kumea ana e nga toto otira ko te nuinga o a tatou mahi o a tatou tikanga he mea ata whakatupu. Kaore he tangata i whanau haurangi, i whanau tahae, i whanau kohuru. Ko te haurangi o te tangata he mea ata whakaako nana, he pena ano te tahae, te kohuru me era atu hara huhua. I waihotia ai te tahae hei mahi ma te tangata no te mea i akona e ia i tona tamarikitanga. I timata ia ki te mau pokanoa i nga mea a ona matua a etahi atu tangata ranei. He mea iti noa taua mea ki tona whakaaro engari ko tona mutunga he tahae i te mea rahi —kua taungatia. Nona matua te he he tukunga i a ia kia mau pokanoa i a ia ano e tamariki ana. Ki te kohuru te tangata ehara i te mea no tona kaumattautanga ia i kohuru ai engari no tona tamarikitanga ra ano. No tona tamarikitanga ano ka neho te riri ki tona ngakau, te ngakau apo ranei, kaore i pehia, nawai a kua taungatia ia ki te puku kino, ki te tuku i te ahi o te riri kia murara. Kua kohuru ke ia heoi ano te mea e taria ana hei patunga mana i te tangata ko te wa e rite ana. He pena te tangata haurangi, ahakoa ia mate, rawakore, tu tahanga, mate kai nga tamariki, ki te whiwhi ia ki te hereni ko tona whakaaro tuatahi ko te waipiro. Kua taungatia ia ki tera tikanga, kua kore ona kaha inaianei, kua